

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Голінько В.І.

« 4 » липня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Гірничорятувальна справа»

Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність.....	184 Гірництво
Рівень вищої освіти.....	Другий (магістерський)
Освітня програма	«Охорона праці»
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	3,5 кредити ЄКТС (105 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	2-й семестр (3,4 чверть)
Мова викладання	українська

Викладач: доц. Шайхлісламова І.А.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Гірничорятувальна справа» для магістрів освітньо-професійної програми «Охорона праці» спеціальності 184 Гірництво/ Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. охорони праці та цивільної безпеки – Д.: НТУ «ДП», 2024. – 14 с.

Розробник – Лісовицька І.А. – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 184 Гірництво (протокол № 9 від 02.07.2024).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали.....	7
6.2 Засоби та процедури.....	8
6.3 Критерії	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Охорона праці» спеціальності 184 Гірництво здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни С3 «Гірничорятувальна справа» віднесено такі результати навчання:

РН12	Визначати відповідність вимогам чинних нормативно-правових актів з охорони праці систем протиаварійного захисту, засобів колективного та індивідуального захисту працюючих
РН13	Обґрунтовувати рішення спрямовані на ліквідацію аварій та рятування працівників гірничих підприємств в надзвичайних ситуаціях.

Мета дисципліни надати майбутнім фахівцям з гірництва комплексу знань з гірничорятувальної справи, реалізація яких на практиці сприятиме запобіганню аварій, підвищенню готовності фахівців до ліквідації аварій та їх наслідків, а також до надання допомоги працівникам підприємств, захоплених аварією.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН12	РН12.1-С3	Орієнтуватися в чинній нормативно-правовій базі, що регулює діяльність гірничорятувальних служб
	РН12.2-С3	Визначати відповідність вимогам чинних нормативно-правових актів з охорони праці систем протиаварійного захисту
	РН12.3-С3	Визначати відповідність вимогам чинних нормативно-правових актів з охорони праці засобів колективного та індивідуального захисту працюючих
РН13	РН13.1-С3	Розпізнавати і передбачати можливі небезпеки, які можуть виникнути в шахт, запобігати і ліквідувати їх
	РН13.2-С3	Діагностувати та надавати першу допомогу потерпілим
	РН13.3-С3	Приймати рішення спрямовані на ліквідацію аварій та рятування працівників гірничих підприємств в надзвичайних ситуаціях

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліни	Результати навчання
Управління безпекою, автономність та відповідальність у професійній діяльності	Діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, та вміння генерувати нові ідеї в сфері гірництва

Організація планування та управління гірничого підприємства	Організувати виробничі процеси і технічне керівництво системами та технологіями гірничих і геобудівельних підприємств
Проектування вентиляції гірничих підприємств	Розробляти проектну документацію (технічне завдання, технічні пропозиції, ескізний проєкт, технічний проєкт, робочий проєкт) на гірничі та геобудівельні системи

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна			заочна		
		аудиторні заняття	самостійна робота		аудиторні заняття	самостійна робота	
лекційні	105	38	67			8	97
практичні	-	-	-			-	-
лабораторні	-	-	-			-	-
семінари	-	-	-			-	-
РАЗОМ	105	38	67			8	97

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	105
РН12.1-С3	1. Вступ. Предмет, структура і зміст дисципліни Терміни та визначення основних понять. Історія створення ДВГРС в Україні.	10
ЗМ 1. Нормативне регулювання гірничорятувальної справи в Україні		
РН12.1-С3	2. Нормативно-правове забезпечення діяльності гірничорятувальної служби. Законодавчі акти та основні положення. Нормативні акти, що регламентують діяльність ДВГРС. Відповідальність за порушення законодавства Гарантії соціального захисту працівників аварійно-рятувальних служб.	10
РН12.1-С3	3. Підпорядкованість і нагляд за діяльністю гірничорятувальних служб (загонів). Підпорядкування Виконавчі органи державного нагляду Нагляд (контроль) за діяльністю ДВГРС Облік надзвичайних ситуацій	10
ЗМ 2. Діяльність Державної воєнізованої гірничорятувальної служби (ДВГРС) у вугільній промисловості		

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН12.1-С3	4. Організація та управління ДВГРС у вугільній промисловості.	10
	Структура, органи управління та дислокація ДВГРС.	
	Завдання та функції рятувальників ДВГРС.	
	Права та обов'язки рятувальників ДВГРС.	
	Організаційні основи забезпечення цілодобової готовності підрозділів ДВГРС до виїзду на аварії.	
	Диспозиція виїздів на аварії і плани взаємодопомоги підрозділів ДВГРС.	
РН12.1-С3	5. Шахтні гірничорятувальні станції.	10
	Основні положення щодо діяльності ШГС.	
	Завдання та функції ШГС.	
	Допоміжні гірничорятувальні команди, їх обов'язки.	
	Професійна підготовка членів ДГК.	
	Дії членів допоміжних гірничорятувальних команд ШГС під час аварії.	
РН12.1-С3	6. Підготовка аварійно-рятувальних формувань та особового складу ДВГРС.	10
	Порядок комплектування та підготовки особового складу ДВГРС. Кваліфікаційна характеристика гірничорятувальника	
	Професійний добір та спец тренування стажистів та респіраторників (експертиза працездатності гірничорятувальників).	
	Проходження служби в ДВГРС.	
	Професійна підготовка особового складу ДВГРС без відриву від служби.	
	Методика оцінки оперативної-технічної готовності формувань до виконання гірничорятувальних робіт.	
ЗМ 3. Протиаварійний захист гірничих підприємств		
РН13.1-С3	7. Аварійна небезпека шахт.	10
	Основні види аварій.	
	Аварійність на шахтах України. Економічні та соціальні наслідки аварій.	
	Економічна оцінка аварійності.	
РН12.2-С3	8. Прогнозування аварійної небезпеки шахт.	10
	Способи прогнозування аварійності.	
	Прогноз небезпеки раптових викидів.	
	Прогноз загрози гірських ударів.	
	Прогноз газовості і місцевих скупчень метану. Прогноз пожежонебезпеки.	
	Прогноз вибухонебезпечності вугільного пилу.	
	Прогноз небезпеки затоплення.	
	Прогноз небезпеки хімічного зараження.	
	Вплив умов розробки на аварійну небезпеку шахт.	
	Паспортизація гірничих виробок шахт.	
РН12.2-С3 РН13.3-С3	9. Виробнича і профілактична діяльність ДВГРС на гірничих підприємствах.	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Спрямованість виробничо-профілактичної роботи.	
	Виконання робіт неаварійного характеру.	
	Розгазування ізольованих виїмкових дільниць і окремих виробок.	
ЗМ 4. Гірничорятувальне оснащення і техніка		
РН12.2-С3 РН12.3-С3	10. Гірничорятувальне оснащення і техніка	10
	Засоби індивідуального захисту гірничорятувальників (конструкція ізолюючих регенеративних респіраторів)	
	Засоби колективного захисту гірничорятувальників (протитепловий захист)	
	Гірничорятувальна техніка	
	Засоби пожежогасіння	
	Апаратура і засоби гірничорятувального зв'язку і виявлення постраждалих.	
РН13.2-С3	11. Медичне забезпечення ліквідації аварій та їх наслідків на вугільних шахтах.	5
	Діагностика та надання першої допомоги потерпілим в наслідок отруєння шахтними газами при аваріях.	
РАЗОМ		105

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється описами кваліфікаційних рівнів НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показники оцінки
Знання		
– спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння/навички		
– спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або	Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання; – інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показники оцінки
провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; – здатність інтегрувати знання та розв’язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах; – здатність розв’язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	– провадити наукову діяльність	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
Рівень умінь/навичок незадовільний	<60	
Комунікація		
– зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Зрозумілість відповіді (доповіді). <i>Мова:</i> <ul style="list-style-type: none"> – правильна; – чиста; – ясна; – точна; – логічна; – виразна; – лаконічна. <i>Комунікаційна стратегія:</i> <ul style="list-style-type: none"> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності 	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показники оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> – управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; – відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; – здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показники оцінки
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: комп'ютерне та мультимедійне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Програмне забезпечення: MS Office 365, у тому числі активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one), використання дистанційної платформи Moodle (<https://do.nmu.org.ua/>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Голінько В.І., Смоланов С.М., Грядущий Б.А. Основи гірничорятувальної справи: навч. посібник – Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2014. – 267 с.

2. Лапшин О.Є., Лапшин О.О., Лапшина Д.О. Охорона праці в гірництві: підручник– Кривий ріг: КНУ, 2018. – 276 с.

3. Вивчення апаратів штучного дихання. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи з дисциплін за вибором студента для спеціальності 184 «Гірництво» та 263 «Цивільна безпека» / С. О Алексеєнко, М. О. Гончар, І.А. Шайхлісламова - Д.: Національний гірничий університет, 2014.- 20 с.

4. Основи гірничорятувальної справи. Методичні рекомендації до практичного заняття та самостійної роботи на тему «Вивчення засобів протитеплого захисту гірничорятувальників» для студентів за спеціальністю 184 «Гірництво» і 263 «Цивільна безпека» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», укладачі: І.А. Шайхлісламова, Д.В. Савельєв – Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ОПЦБ – 2020 - 20 с.

5. Методичні рекомендації до практичного заняття та самостійної роботи на тему: «Вивчення апаратури і засобів гірничорятувального зв'язку і організація зв'язку з людьми, які знаходяться за завалом», для студентів спеціальностей 184 «Гірництво» та 263 «Цивільна безпека»/ Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», укладачі: І.А. Шайхлісламова, Д.В. Савельєв – Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ОПЦБ – 2020 - 18 с.

6. Гірничорятувальна справа. Методичні рекомендації до самостійного вивчення курсу та контрольні завдання для студентів спеціальностей 184 «Гірництво» за освітньою програмою «Охорона праці» та 263 «Цивільна безпека»/ Укладачі: І.А. Шайхлісламова, О.А. Муха; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2023.

ЗАКОНОДАВЧА ТА НОРМАТИВНА БАЗА

1. Кодекс цивільного захисту України
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
2. Гірничий закон України <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1127-14>
3. Закон України Про ратифікацію конвенції Міжнародної організації праці про безпеку та гігієну праці в штатах <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3021-17>
4. Закон України Про охорону праці
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
5. Закон України "Про аварійно-рятувальні служби"
6. Правила безпеки у вугільних шахтах. – К., 2010. – 398 с.
7. Правила пожежної безпеки для підприємств вугільної промисловості України. – К., 2005. – 335 с.
8. Статут Державної воєнізованої гірничорятувальної служби у вугільній промисловості з організації і ведення гірничорятувальних робіт– К., 2015.
9. Статут ДСВГРС щодо організації та проведення гірничорятувальних (аварійно-рятувальних) робіт на гірничорудних і нерудних підприємствах та інших підземних спорудах– К., 2010.
10. Постанова Про затвердження Статуту про дисципліну працівників спеціальних (воєнізованих) аварійно-рятувальних служб
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1540-2000-%D0%BF>
11. Положення про Державну воєнізовану гірничорятувальну службу у вугільній промисловості України (ДВГРС). затверджено Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України 19.10.2012 № 815
12. Положення про Державну спеціальну (воєнізовану) аварійно-рятувальну службу (ДСВАРС) МНС України
13. Положення про проходження служби основним особовим складом Державної воєнізованої гірничорятувальної служби у вугільній промисловості.
14. Положення про Учбово-оперативний воєнізований гірничорятувальний загін Державної воєнізованої гірничорятувальної служби у вугільній промисловості України Затверджений Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України 03.10.2011 № 564
15. Положення про перевірку оперативно-технічної готовності і виробничо-профілактичної діяльності підрозділів ДВГРС затверджено Наказ Міністерства палива та енергетики України 22.01.2002 №25
16. Положення про n-ий воєнізований гірничорятувальний загін.
17. Положення про грошове забезпечення особового складу Державної воєнізованої гірничорятувальної служби у вугільній промисловості
18. Конвенція 1995 року про безпеку та гігієну праці в штатах
http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/993_093
19. Національний класифікатор України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28 липня 2010 р. № 327.
20. "Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 5. Добувна промисловість", затверджено наказом №62 Міністерства палива та енергетики України 14.01.2000.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Гірничорятувальна справа»
для магістрів спеціальності 184 Гірництво

Розробник:
Ірина Анатоліївна Лісовицька

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19